

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Tuczępach w dniach 26.09., 03.10. i 06.10.2023 r.

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuczępach jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 3 623 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Jacek Wilk.

Ośrodek został utworzony na mocy Uchwały Nr XII/54/1990 Gminnej Rady Narodowej w Tuczępach z dnia 23 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuczępach”. Ośrodek posiada własny REGON 290997847 i NIP 655-16-80-502. Kierownikiem Ośrodka jest Pani Maria Irla.

Ośrodek działa w oparciu o:

1. Statut przyjęty Uchwałą Nr XLVII/302/2021 Rady Gminy Tuczępy z dnia 15 listopada 2021 r. w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Tuczępach.
2. Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 15/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuczępach z dnia 22 listopada 2021 r.;
3. Uchwałę Nr LXXVII/478/2023 Rady Gminy Tuczępy z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tuczępy na lata 2023-2026.
4. Uchwałę Nr XVII/133/2019 r. Rady Gminy Tuczępy z dnia 10 grudnia 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.
5. Uchwałę Nr LXVII/429/2023 Rady Gminy Tuczępy z dnia 16 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
6. Zarządzenie Nr 4a/2019 Kierownika GOPS w Tuczępach z dnia 30.10.2019 r. w sprawie ustalenia zasad i wysokości przyznawanego zasiłku celowego osobom i rodzinom na podstawie programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

7. Uchwałę Nr XVIII/137/2019 Rady Gminy Tuczępy z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania.
8. Upoważnienie Wójta Gminy Tuczępy z dnia 28 kwietnia 2004 roku dla Pani Marii Irli, Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuczępach do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w następującym składzie:

1. Katarzyna Wach, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 689/2023 z dnia 25 września 2023 r. – kierujący zespołem inspektorów.
2. Grzegorz Trapcia, Kierownik Oddziału, upoważnienie nr 690/2023 z dnia 25 września 2023 r.
3. Magdalena Pracon, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 720/2023 z dnia 2 października 2023 r.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli zewnętrznych Urzędu Gminy Tuczępy* pod pozycją 5/2023.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 26 września, 3 i 6 października 2023 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. Poz. 901 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

- 1 Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
- 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuczępach mieści się w wolnostojącym, dwukondygnacyjnym budynku należącym do Gminy pod adresem Tuczępy 15, 28-142 Tuczępy, tel. 41 35-33-144. OPS ma do dyspozycji 3 pomieszczenia biurowe i pokój socjalny na parterze. Kierownik ma osobny pokój, 3 pracowników socjalnych zajmuje 1 pomieszczenie. W razie potrzeby rozmowy indywidualnej z klientem swój pokój udostępnia Kierownik lub terapeuta ds. uzależnień (zajmuje osobny pokój na tej samej kondygnacji, jest zatrudniony przez Urząd Gminy). Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Stwierdzono, że warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność (Załącznik nr 1 – Protokół oględzin).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tuczępach w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 4 pracowników, w tym: kierownik i 3 pracowników socjalnych (Załącznik nr 2 – Tabele dotyczące kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ma dyplom ukończenia specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni legitymują się właściwymi kwalifikacjami na

zajmowanych stanowiskach pracy, pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba pracowników socjalnych (wg etatów):

3 623/3=1 208

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 208 osób.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).

Zasilki stale

Z informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. nr 3 pkt 23) wynika, że w roku 2023 do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 10 osób, w tym 8 osób samotnie gospodarujących, za wszystkie osoby Ośrodek opłaca składki zdrowotne.

Kontroli poddano akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

GOPS.5100.Rs.7.2023; GOPS.5100.Rs.13.2023; GOPS.5100.Rs.5.2023;
GOPS.5100.Rs.4.2023; GOPS.5100.Rs.2.2023; GOPS.5100.Rs.9.2023;
GOPS.5100.Rs.11.2023; GOPS.5100.Rs.12.2023; GOPS.5100.Rs.8.2023.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, ponadto przytoczono upoważnienie Wójta Gminy do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określano wysokość zasiłku, okres, na jaki został przyznany, sposób i termin wypłaty świadczenia.

Stwierdzono, że decyzje – również te wydane w związku z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności – przyznawały pomoc na rok budżetowy, a nie na czas obowiązywania uprawnienia do świadczenia.

Informacja o tym, że zasiłkobiorca w okresie pobierania zasiłku stałego będzie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jest przesyłana odrębnym pismem.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Nie informowano natomiast o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że prawidłowo informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kierownika Ośrodka w 2023 roku do dnia kontroli wsparcia udzielono 4 osobom, wydano 10 decyzji. Wysokość wypłacanych zasiłków była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:

GOPS.5101.ZO.1.2023;	GOPS.5101.ZO.2.2023;	GOPS.5101.ZO.3.2023;
GOPS.5101.ZO.4.2023;	GOPS.5101.ZO.5.2023;	GOPS.5101.ZO.6.2023;
GOPS.5101.ZO.7.2023;	GOPS.5101.ZO.8.2023;	GOPS.5101.ZO.9.2023;
GOPS.5101.ZO.10.2023.		

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdowały się m.in.: zaświadczenia lub oświadczenia o aktualnych dochodach, odcinki rent

lub emerytur, raport dot. statusu osoby bezrobotnej z Aplikacji Centralnej Rynku Pracy, oświadczenia klientów, faktury za leki.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Natomiast stwierdzono, że k.p.a. został przywołany bez daty wydania.

W postanowieniu decyzji podawano wysokość przyznanej pomocy, okres na jaki jej udzielono, z jakiego powodu oraz sposób i termin wypłaty.

W 6 decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, że informacja o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności widnieje w podstawie prawnej i postanowieniu, natomiast brak jej w uzasadnieniu decyzji, a w 1 przypadku art. 108 brak w podstawie prawnej i uzasadnieniu.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Brak informacji o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania (art. 127a k.p.a.).

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS wynika, że w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2023 r. do dnia kontroli gorący posiłek w szkołach przyznano dla 32 dzieci oraz wydano 112 decyzji przyznających świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności.

Dożywianie na terenie Gminy Tuczępy w okresie styczeń – czerwiec 2023 r. było prowadzone w 4 placówkach oświatowych, Ośrodek opłacał posiłki za 23 uczniów, koszt gorącego posiłku wynosił od 2,50 zł do 7 zł. Dodatkowo poza terenem Gminy Ośrodek finansował wyżywienie 9 uczniów w 6 placówkach, w których koszt gorącego posiłku wynosił od 8 zł do 12 zł. W okresie wrzesień – grudzień 2023 r. Dożywianie na terenie Gminy jest nadal prowadzone w 4 placówkach oświatowych, Ośrodek opłaca posiłki za 23 uczniów, a koszt gorącego posiłku wynosi od 3,50 zł do 8 zł. Poza terenem Gminy Ośrodek finansował wyżywienie 9 uczniów w 6 placówkach, w których koszt gorącego posiłku wynosił od 7 zł do 14 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.5102.Doż.45.2023; GOPS.5102.Doż.15.2023; GOPS.5102.Doż.2.2023;
GOPS.5102.Doż.6.2023; GOPS.5102.Doż.27.2023; GOPS.5102.Doż.110.2023;
GOPS.5102.Doż.64.2023; GOPS.5102.Doż.81.2023; GOPS.5102.Doż.85.2023;
GOPS.5102.Doż.99.2023;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5113.Rd.43.2022; GOPS.5113.Rd.40.2022; GOPS.5113.Rd.2.2023;
GOPS.5113.Rd.4.2023; GOPS.5113.Rd.6.2023; GOPS.5113.Rd.8.2023;
GOPS.5113.Rd.10.2023; GOPS.5113.Rd.12.2023; GOPS.5113.Rd.11.2023;
GOPS.5113.Rd.9.2023.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja, określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, przywołano również Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, Uchwały Rady Gminy dot. dożywiania i upoważnienie Wójta dla Kierownika OPS do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe z Programu błędnie przywołano art. 8 ust. 1 pkt 14, art. 17 ust. 1 pkt 14, art. 36 pkt 2 lit.j, art. 48b ust. 2 i 3 oraz nie wskazano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego o zasiłku celowym.

W podstawie prawnej decyzji na posiłek dla dzieci w szkole z Programu błędnie wpisano art. 8 ust. 1 pkt 14.

W postanowieniu decyzji na posiłek określono dla kogo przyznaje się pomoc, na jaki okres, dzienną stawkę żywieniową, typ posiłku i realizatora pomocy. Decyzje wydawano na rok budżetowy.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że prawidłowo informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Brak informacji o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania (art. 127a k.p.a. został wskazany w podstawie prawnej).

Zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, GOPS przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w badanym okresie wydała 21 decyzji przyznających zasiłki celowe i 12 decyzji – specjalne zasiłki celowe. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia, zakupu odzieży, żywności.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

zasiłek celowy:

GOPS.5102.Rc.21.2023;	GOPS.5102.Rc.15.2023;	GOPS.5102.Rc.14.2023;
GOPS.5102.Rc.13.2023;	GOPS.5102.Rc.11.2023;	GOPS.5102.Rc.16.2023;
GOPS.5102.Rc.17.2023;	GOPS.5102.Rc.18.2023;	GOPS.5102.Rc.19.2023;
GOPS.5102.Rc.20.2023;		

specjalny zasiłek celowy:

GOPS.5102.ZCS.12.2023;	GOPS.5102.ZCS.11.2023;	GOPS.5102.ZCS.10.2023;
GOPS.5102.ZCS.9.2023;	GOPS.5102.ZCS.8.2023;	GOPS.5102.ZCS.1.2023;
GOPS.5102.ZCS.2.2023;	GOPS.5102.ZCS.4.2023;	GOPS.5102.ZCS.5.2023;
GOPS.5102.ZCS.6.2023;	GOPS.5102.ZCS.7.2023.	

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: zaświadczenia o aktualnych dochodach, zaświadczenia z PUP, karty informacyjne leczenia szpitalnego, faktury za zakupione leki, oświadczenia klientów.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywołano prawidłowe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określono wysokość przyznanej pomocy, miesiąc za jaki przyznano pomoc, cel na jaki udzielono świadczenia oraz sposób i termin wypłaty.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że prawidłowo informowano stronę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Brak informacji o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuczępach w okresie objętym kontrolą realizował usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Usługi były świadczone przez 1 opiekunkę zatrudnioną w Ośrodku na podstawie umowy zlecenia. W 2023 roku do dnia kontroli pomoc realizowana była u 1 osoby. W badanym okresie żadnej osobie nie odmówiono wsparcia w tym zakresie. W Uchwale Rady Gminy określono, że coroczna waloryzacja kosztu 1 godziny usług opiekuńczych następować będzie na podstawie minimalnej stawki godzinowej (jest to minimalna wysokość wynagrodzenia za każdą godzinę wykonania zlecenia lub świadczenia usług, przysługująca przyjmującemu zlecenie lub świadczącemu usługi – zgodnie z art. 1 pkt 1a ustawy z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2207 ze zm.).

Sprawdzono akta o numerze decyzji GOPS.5112.UO.1.2023.

W aktach znajdował się wniosek o przyznanie pomocy, oświadczenie o dochodach, zaświadczenie lekarskie, karty pracy usług opiekuńczych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnej odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych

z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy dotyczącą usług opiekuńczych oraz upoważnienie Wójta do wydawania decyzji administracyjnych. Stwierdzono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego oraz błędną datę wniosku o pomoc.

W postanowieniu decyzji określono czas, na jaki przyznane zostało wsparcie, liczbę godzin dziennie i dni, w które świadczone będą usługi oraz poinformowano o zwolnieniu z odpłatności. Zakres usług był zawarty w uzasadnieniu decyzji. Brak wskazania pełnego kosztu za 1 godzinę usług oraz kto jest realizatorem usług.

W pouczeniu decyzji strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Brak informacji o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej).

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W DPS przebywa 8 osób, w okresie objętym kontrolą nie kierowano nowych osób.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna jest realizowana poprzez: udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych; poradnictwo dotyczące udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe; wspomaganie w rozwiązywaniu problemów, pokonywaniu trudności; pomoc w wypełnianiu i kierowaniu wniosków do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności celem ustalenia stopnia niepełnosprawności; wydawanie skierowań do programu POPŻ, dystrybucja żywności; umawianie wizyt lekarskich; prowadzenie rozmów wspierających i motywujących

z klientami; motywowanie klientów do aktywnego poszukiwania pracy; pomaganie klientom w przygotowywaniu projektów pism do różnego rodzaju instytucji; pomoc w skierowaniu na leczenie odwykowe; kontakt ze szkołami, policją, sądami, kuratorami, służbą zdrowia.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które jak opisano powyżej mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W GOPS pracownicy socjalni w badanym okresie zawarli 10 kontraktów socjalnych.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdowały się m.in.: zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, karty leczenia szpitalnego, faktury za zakupione lekarstwa, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

1 Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

2 Do Statutu i Regulaminu nie wniesiono zastrzeżeń.

3 Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

4 Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, z informacji Kierownika Ośrodka wynika, że w dniach kontroli pracę w terenie świadczyło 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy i na 1 pracownika socjalnego przypada 1 208 mieszkańców.

4 Informacja o tym, że zasiłkobiorca w okresie pobierania zasiłku stałego będzie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym jest wysyłana odrębnym pismem.

5 W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych wydanych w zakresie pomocy społecznej widniały w większości przypadków prawidłowe przepisy oraz aktualne publikatory ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przywołano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy

społecznej, upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. Ponadto, w zależności od formy pomocy, przytoczono uchwały Rady Gminy dotyczące dożywiania i usług opiekuńczych, Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

√ W podstawie prawnej decyzji na zasiłki okresowe nie wpisano daty wydania k.p.a.

√ W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe z Programu dożywiania błędnie przywołano art. 8 ust. 1 pkt 14, art. 17 ust. 1 pkt 14, art. 36 pkt 2 lit.j, art. 48b ust. 2 i 3 oraz nie wskazano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, mówiącego o zasiłku celowym.

✓ W podstawie prawnej decyzji na posiłek dla dzieci w szkole z Programu błędnie wpisano art. 8 ust. 1 pkt 14.

✓ W podstawie prawnej decyzji przyznającej usługi opiekuńcze przytoczono nieaktualny publikator kodeksu postępowania administracyjnego oraz błędną datę wniosku o pomoc.

Decyzje na zasiłki stałe – również te wydane w związku z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności – przyznawały pomoc na rok budżetowy, a nie na czas obowiązywania uprawnienia do świadczenia.

W 6 decyzjach na zasiłki okresowe informacja o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności widnieje w podstawie prawnej i postanowieniu, natomiast brak jej w uzasadnieniu decyzji, a w 1 przypadku art. 108 brak w podstawie prawnej i uzasadnieniu.

W postanowieniu decyzji przyznającej usługi opiekuńcze brak wskazania pełnego kosztu za 1 godzinę usług oraz kto jest realizatorem usług.

W pouczeniu wszystkich skontrolowanych decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Natomiast brak informacji o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania (art. 127a k.p.a.).

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zespół kontrolny stwierdził, że GOPS w Tuczępach wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

Biorąc powyższe pod uwagę, **działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami**, przy czym w zakresie objętym kontrolą stwierdzone uchybienia miały wyłącznie charakter formalny i nie powodowały następstw dla wykonywanych zadań.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki. Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

- 1 Protokół oględzin.
- 2 Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 3 Tabela pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

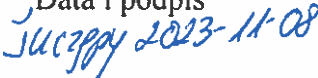
- 1 Katarzyna Wach
- 2 Grzegorz Trapcia
- 3 Magdalena Pracora

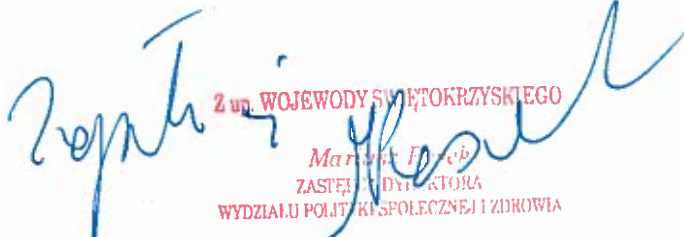
Ze strony kontrolowanej:

Z up. **WOJTA GMINY**

Maria Irla
KIEROWNIK GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ w Tuczępach

Kielce, dnia 25 października 2023 r.

Data i podpis

Tuczępy 2023-11-08

Z up. **WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**
Marietta Fijałkowska
ZASTĘPCY DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

**Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej**
Tuczępy 15, 28-142 Tuczępy
NIP: 655-16-80-502, REGON: 290997847
tel. 41 35 33 144

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce